

การศึกษาการเรียนการสอนสุภาพอนามัยในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

นางสาวละ เที่ยด วังศิริ

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-050-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017031

**A STUDY OF HEALTH INSTRUCTION IN LIFE EXPERIENCES AREA IN
ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
PHITSANULOK PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION**

Miss Laeiod Wungkeeree

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University**

1991

ISBN 974-579-050-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการเรียนการสอนสุขภาพอนามัยในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
โดย นางสาวละเอียต วังศิริ
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์เพชรวรรณ จันทรางศุ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน อ่อนน่วม)

.....
(รองศาสตราจารย์เพชรวรรณ จันทรางศุ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรสุดา บุญยไวโรจน์)

ละเอียด วังศิริ : การศึกษาการเรียนการสอนสุขภาพอนามัยในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก (A STUDY OF HEALTH INSTRUCTION IN LIFE EXPERIENCES AREA IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PHITSANULOK PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.พชรวรรณ จันทรางศุ, 143 หน้า.
ISBN 974-579-050-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเรียนการสอนสุขภาพอนามัยในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล และการนิเทศการสอน

ผลการวิจัย 1.) ด้านหลักสูตร ครูส่วนใหญ่ศึกษาหลักสูตรอย่างละเอียด และมีปัญหาเกี่ยวกับเอกสารด้านสุขภาพอนามัยสำหรับครูและนักเรียนค้นคว้าไม่เพียงพอ เนื้อหาส่วนใหญ่เหมาะสม ยกเว้น ป.2 เรื่องโรคติดต่อและอันตรายจากสิ่งแวดล้อมในชุมชน ชั้น ป.4 เรื่องสิ่งเสพติด และโรคติดต่อ ชั้น ป.6 เรื่องการเลี้ยงดูทารกและการอบรมเด็ก 2.) ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ไม่มีการปรับหลักสูตร แต่เตรียมการสอนทุกครั้ง และมีปัญหาผู้ปกครองไม่ร่วมมือส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน เทคนิควิธีสอนที่ครูใช้น้อยที่สุดคือ การสร้างสถานการณ์จำลอง กิจกรรมและโครงการที่ครูจัดทำมากคือ การจัดป้ายนิเทศ การรักษาความสะอาดในบริเวณโรงเรียน การบริการดูแลสุขภาพอนามัยนักเรียน การฝึกปฏิบัติแปรงฟันที่ถูกวิธีและอมน้ำยาฟลูออไรด์ และโครงการฟันดี-มีสุข 3.) ด้านสื่อการสอน ครูส่วนใหญ่จัดทำสื่อการสอนขึ้นใช้เอง และมีปัญหาสื่อการสอนไม่เพียงพอ 4.) ด้านการวัดผลและประเมินผล ครูส่วนใหญ่ประเมินผลทุกครั้ง เมื่อจบบทเรียน และมีปัญหาเรื่องการสร้างเครื่องมือ เทคนิควิธีวัดผลที่ครูใช้น้อยที่สุดคือ การให้นักเรียนประเมินตนเอง 5.) ด้านการนิเทศการสอน ครูส่วนใหญ่ได้รับการนิเทศโดยผู้บริหารโรงเรียนด้วยวิธีแนะนำเป็นรายบุคคล ครูมีปัญหาเรื่องวิธีการนิเทศที่ได้รับและต้องการการนิเทศเรื่องเทคนิควิธีสอนแบบต่างๆ ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนสุขภาพอนามัยในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต นักเรียนเห็นว่าได้รับประสบการณ์ในระดับปานกลางทุกเรื่อง ยกเว้นด้านโภชนาการเรื่องการรับประทานอาหารที่ได้รับประสบการณ์ในระดับมาก

ภาควิชาประถมศึกษา.....
สาขาวิชาประถมศึกษา.....
ปีการศึกษา2533.....

ลายมือชื่อนิติศ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพชรวรรณ จันทรางศุ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

LAEIOD WUNGKEEREE : A STUDY OF HEALTH INSTRUCTION IN LIFE EXPERIENCES AREA IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PHITSANULOK PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PACHARAWAN CHANDRANGSU, 143 PP. ISBN 974-579-050-8

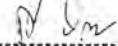
The purpose of this research was to study health instruction in Life Experiences Area in elementary schools under the jurisdiction of the Office of Phitsanulok Provincial Primary Education in the following aspects: the implementation of curriculum, the organization of instructional activities, the utilization of instructional media, the measurement and evaluation and the instructional supervision.

The findings of this study were as follows:

- 1) In the aspect of the implementation of curriculum, most of teachers reported that they studied the curriculum thoroughly but the materials concerning health instruction for their self-study were not adequately available. Most of the contents were reportedly appropriate except Epidemics and Dangers in Local Environment in the Prathom Suksa two curriculum, Drugs and Epidemic in Prathom Suksa four curriculum, and Infant and Child Rearing in Prathom Suksa six curriculum.
- 2) In the aspect of the organization of instructional activities, most of the teachers did not adapt the curriculum for use in teaching but they always planned the lessons. The only reported problem was that parents did not cooperate in promoting the students' proper behaviors related to health. The instructional technique that was least used by the teachers was the simulation technique. Activities and projects that were performed by the teachers in the high level were the arrangement of information boards, the keeping clean of the school areas, the health services for students, the students' practice of the right ways of brushing teeth and using fluoride for mouth wash, and Healthy Teeth - Happiness Project.
- 3) In the aspect of the utilization of instructional media most of the teachers prepared the media for use by themselves. They also reported the problem caused by lack of adequate instructional media.
- 4) In the aspect of measurement and evaluation, most of the teachers always evaluated the students at the end of each lesson. They also reported the problem concerning the construction of evaluation instruments. The evaluation technique that was least used by the teachers was the students' self-evaluation technique.
- 5) In the aspect of the instructional supervision, most of the teachers received instructional supervision from the school administrators by means of personal advise. They also reported the problem concerning the ways they received instructional supervision and also reported the needs for the supervision on various teaching techniques.

Regarding opinions on the experiences gained from health instruction in Life Experiences Area, the students agreed that every subject matter was taught at the moderate level except Nutrition about Food Consumption which was taught at the high level.

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาฯ รวม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์เพชรวรรณ จันทรางศุ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน อ่อนน่วม ประธานกรรมการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรสุดา บุญยไวโรจน์ กรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ตรวจสอบ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนสำคัญทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จตามความมุ่งหมาย โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณ ศิริโชติ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัยมาตลอด ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ที่กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย รวมทั้งครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณเพื่อนา พี่ๆ และน้องๆ ทุกคน ที่คอยให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย โดยเฉพาะคุณเพ็ญลักษณ์ ไชยรังษี และ พ.ต.ท.ปรีดา พบฤกษ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านที่พักอาศัยแก่ผู้วิจัย

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ ผู้ให้การสนับสนุนในด้านการศึกษา การเงิน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาจนสำเร็จการศึกษา

ละ เอียด วังศิริ

ช.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความ เป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบ เขตของการวิจัย.....	6
ข้อตกลง เบื้องต้น.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความหมายและความสำคัญของการศึกษา.....	9
ความหมายและความสำคัญของสุขภาพอนามัย.....	10
ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับสุขภาพอนามัย.....	12
สาระสำคัญของ "สุขภาพอนามัย" ในหลักสูตรปัจจุบัน.....	16
การจัดการ เรียนการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน.....	22
วิธีสอนและกิจกรรมในการสอนสุขศึกษา.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	31
วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
4	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
5	73
สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	96
ประวัติผู้เขียน.....	133

สารบัญชตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนโรงเรียนที่เลือก.....	33
2	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการเรียน สาเหตุในการสอน.....	41
3	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามการรับรู้เกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพอนามัย.....	42
4	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนเกี่ยวกับความเหมาะสม และไม่เหมาะสมของ เนื้อหาด้านสุขภาพอนามัยในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	44
5	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามสภาพการจัดการเรียนการสอน สุขภาพอนามัยในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	46
6	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน เกี่ยวกับเทคนิควิธีสอน เนื้อหาด้านสุขภาพอนามัย ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	48
7	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามลักษณะการจัดประสบการณ์เสริม การเรียนการสอนด้านสุขภาพอนามัยในโรงเรียน.....	51
8	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามการเข้าร่วมโครงการ เพื่อพัฒนา สุขภาพอนามัยในโรงเรียน.....	54
9	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามสภาพสื่อการสอนในกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต.....	55
10	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนด้านสุขภาพอนามัยใน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	57
11	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามสภาพการวัดผลและประเมินผลด้าน สุขภาพอนามัยในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	59
12	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน เกี่ยวกับวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียน การสอนสุขภาพอนามัยในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามการรับรู้ เกี่ยวกับการนิเทศการสอน ด้านสภาพอนามัยในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	63
14	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับประสบการณ์ด้านสภาพอนามัยในกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต.....	68